

NOVA EŬROPO

INTERNACIA TRIBUNO DE MALGRANDAJ NACIOJ.

ABONPAGO en Ĉeĥoslovakio por 10 numeroj de »Nova Eŭropo« kun »Ĉeĥoslovaka Gazeto« 10 Kč
Prezo de unu numero 1 Kč
Pri ceteraj landoj vidu inter anoncoj.

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
EN PRAHA II., TĚŠNOV N° 10. (Ĉeĥoslovakio).
Posedanto, eldonanto kaj responda redaktoro Oldřich Adámek.
Presejo »Politika« en Praha.

APERAS MONATE.
La manuskriptojn oni ne resendas.
Poŝtĉeko ĉeĥosl. N° 11.038.
Vidu prezojn de la anoncoj sur anonca pago.

Internacia vivo. — Interesoj de malgrandaj nacioj. — Ĉeĥoslovakaj aferoj. Esperantista mondo.

N° 2.

Praha, 30 julio 1921.

I. Jaro.

La kultura signifo de malgrandaj nacioj.

Antaŭ la tutmonda milito estis tre divastigita kvazaŭ scienca opi io pri la kultura malsupereco de malgrandaj, precipe tiel nomataj — nehistoriaj nacioj.

Laŭ ĉi-tiu opinio malgrandaj nacioj kaj ŝtatoj per la kultura progreso kaj evoluo de la homaro estas certe kondamnitaj je iompostiomia, sed neevitebla malapero, ĉar la tuta mondo evoluas al ĝenerala centralizacio, tio estas, al formiĝo de grandegaj ŝtatoj kaj samtempe al perforta aŭ normala asimilacio de malgrandaj nacioj, precipe senigitaj de politika kaj ŝtata sendependeco.

Tiu pli, politika ol scienca, teorio estis rilatigata ĉefe al »nehistoriaj« kaj precipe al neariaj nacioj de Meza kaj Orienta Eŭropo (Finoj, Estonoj, Armenoj, Gruzinoj ktp).

Ankoraŭ dum la milito la germana konata scienculo P. Rohrbach penis pravi, ke ekzemple la baltaj naci j — Estonoj kaj Letonoj — ne estas kapablaj la memstaran plenan kulturalan evoluon, ke ilia literatura lingvo ne sufiĉas por altaj bezonoj de vera tutmonda kulturo. Simile antaŭ la milito oni povis legi en rusaj aŭ polaj ĵurnaloj aŭ verkoj pri la memkomprenebla kultura malsupereco de Ukrainoj kaj Litovoj kun samtempaj deduktoj, ke estas necese en la intereso de tuta homaro kaj progreso rusigadi aŭ poligadi ilin.

Siatempo svedaj kontraŭuloj de la finna nacia renaskiĝo jesadis, ke tiu-ĉi ugro-finna gento ne

Olga Kobylanska.

En moderna ukraina literaturo tre signifoplenan taskon havis kaj havas virinoj, ekzemple tre eminenta novelistino Marko Vovĉok (Markovyĉova), kiun genia ukraina poeto Taras Ŝevĉenko nomis »mia nepino« kaj kiu havis grandegan influon, kiel verkistino, je liberigo de kampistoj el servutjugo (ŝi vere estis ukraina Becher Stove) aŭ fama poetino Lesia Ukrainka († 1913), kiu estis unu el plej maloftaj aperoj en ukraina ĝisnuna poezio. Al tiu vico de ukrainaj verkistinoj apartenas ankaŭ Olga Kobylanska, tre originala beletristino el ukraina Bukovinio, kies kreado estas karakterizita per forta arteco, siaspeca literatura stilo, profunda psikologa analizo de homa individuco kaj varmega amo al naturbeleco, gepatra tero kaj propra popolo, precipe kampara. Tiurilate fama estas ŝia rimarkinda verketo »La tero« (Zemlja) kiu profunde kaj arte pentras grandan kamparan epopeon de l'ukraina popolo, la reciprokan rilaton inter ukraina kamparisto kaj tero. Ukraina literatura kritiko komparas ĉi-tiun novelon kun la konata romano de Zola — »La tero«. Ĉi-tiun problemon el diversaj flankoj ŝi priskribadis en multaj siaj verkoj, precipe en siaj romanoj de lasta tempo.

El aliaj ŝiaj unuaj verketoj estas rimarkindaj jenaj noveloj: »La naturo«, »Malkleruloj«, precipe belega »Valse melanicholique«, »Sub nuda ĉielo« k. t. p.

estas kapabla kulture eŭropiĝi sur la propra nacia bazo. Per samaj manieroj Germanoj en Bohemio kontraŭbataladis aŭ mokis la kulturajn penadojn de unuaj ploniroj kaj »vekantoj« de ĉeĥa nacia reviviĝo.

Unuvorte, preskaŭ ĉiu nacio renaskiĝinta en nova epoko — precipe malgranda — devis defendi sin kontraŭe riproĉoj pri ĝia kultura malkapablo. Tiuj rasaj kaj naciaj teorioj efektive kaj science estas senbazaj, egaltempe do senvaloraj. Laŭvere ili baziĝis sur la imperialistaj tendencoj de regantaj nacioj, kiuj tiumaniere volis pravigi aŭ senkulpigi sian agresivan politikon kontraŭ nacioj kaj landoj dependantaj kaj sklavigataj de ili.

Vera scienco delonge jam decide kondamnis tiajn kvazaŭ sciencajn teoriojn pri la rasa aŭ kultura malsupereco de malgrandaj aŭ neariaj nacioj. Laŭ ĝi certa malfruiĝo en la kultura progreso kaj evoluo de iuj nacioj estis kaŭzita ne de ilia kultura nekapablo, sed de neavoraj historiaj kondiĉoj, geografia situacio, ofte ĝi dependis ankaŭ de iliaj ĝisnunaj ekonomiaj kaj sociaj rilatoj. Ne ekzistas efektive iuj pli- kaj malpli superaj rasoj aŭ nacioj, Ekzistas sole pli aŭ malpli evoluintaj, pli aŭ malpli feliĉaj gentoj en ilia historia vivo. Tiel same ne ekzistas unuflanke elektitaj kaj noblaj nacioj aŭ rasoj, kaj aliflanke, forĵetitaj, malnoblaj kaj do kondamnitaj je nacia kaj kultura morto.

La universa kaj tutmonda apero de ĝenerala renesanco de diversaj mezeŭropaj kaj orienteŭropaj nacioj, precipe malgrandaj slavaj gentoj,

El ŝia novelaro — »Al lumo« — (1905) ni publikigas fragmenton »Akordoj«, kiu konatigos al la legantoj tiun ĉi eminentan kaj originalan ukrainan verkistinojn, kiu prave estas konsiderata en Ukrainio kiel unu el la plej belegaj ornamaĵoj de ukraina nuntempa literaturo.

Olga Kobylanska:

Akordoj.

Malproksimege kaj altege, kie estas klaraj steloj, tie verŝajne estas mia feliĉo. El tie devenas sopiro en mi, kiun dlo metis en mian koron kaj neniu povas ĝin trankviligi.

Mi atendas anĝelon de l'morto. Mi sentas ĝin jen kaj jen... kiel ĝi iras kaj aperadas tuj jen tuj tie... mi baldaŭ ekaŭdos, kiel ĝi preteriros mian pardon! Tie verŝajne estas mia feliĉo!

Mi eniris arbaron. Ĉirkaŭe estis tiel silente. Ĉi-tie silento kaj malvarmo estas tiel grandaj, ke mi ilin eĉ timas. Mi volas per varmaj vortoj ekvivigi ilin kaj min, mi diras tiujn vortojn.

Sed ili restadas sen eŝo. Tiel silente kaj dezerte kiel antaŭe... tiel morde en la trokreska floro, ke malĝojon ekposedas min. Mi denove laŭte vokas el la plena brusto plej varmegan vorton, kia nur ekzistas en la mondo... kaj ĉu vere? post longa paŭzo iras eŝo, paŝo post paŝo kvazaŭ el malvarma abismo eliradus ĝoja vojaĝisto: »Mi amas Cin!« eksonadis la eŝo tra arbaro kaj longe ankoraŭ ĝi vivis en me-

plue ugrofinnaj aŭ baltaj kaj en lasta tempo ankaŭ ekstereŭropaj (Hindoj) neariaj rasoj (Usonoj Negroj) — povas pravi opinion esprimitan supre.

Konata magiara orientisto Vambery konstatis en sia verko pri la kulturo de turanaj gentoj, ke primitiveco de tiuj ĉi estis kaŭzita en per gentaj faktoroj, sed sole »per ilia politika, socia kaj iom geografia situacio.« Eminentaj germana naturesploristo. A. Humboldt en sia fama verko »Kosmos« ankaŭ kaj decide esprimis kontraŭ la teorio pri la kultura malsupereco de iuj nacioj aŭ rasoj, prave konstatante, ke ĉiuj gentoj egale kaj same estas destinitaj al la libero kaj progreso. Viena filozofo Jodl trafte certigis, ke neniu nacio aŭ raso havas ian monopolon je la kulturo, arto kaj progreso ĝenerale, sed ĉiu laŭ sia ebleco kaj kapableco kunlaboras je la tutmonda kaj homara perfektigado.

La historio mem korektas fakte la senbazecon de la teorio pri la malaperado aŭ kultura malsupereco de malgrandaj nacioj kaj ŝtatoj.

Tiurilate la nuna ĉeĥoslovaka prezidanto T. G. Masaryk skribis en sia artikolo: »La problemo de malgrandaj nacioj kaj la milito (en 1917 j.): — »La historio do ne pruvas, ke malgrandaj nacioj kaj ŝtatoj malaperadas; kontraŭe ĝi pruvas tute klare, ke malgrandaj nacioj memstariĝas.« En sia konata monografio — »Nova Eŭropo« — li interalie konstatis: »Historio instruas, ke la evoluo decide favorigas la naskiĝadon de malgrandaj kaj plimalgrandaj naciaj ŝtatoj.« Laŭ T. G.

moro de ĉiuj floroj, kvankam ĝi mem delonge pereis.

Ĉiu homo unufoje dum la vivo haltas kaj ne scias, kien li devas turniĝi. Mi scias mian vojon. Ĝi estas soleco. Ĝi fiksas siajn terurajn, malvarmajn okulojn je mi kaj okulsignas al mi.

Mi iras.
Mi devas servi al ci, Ci-granda senkora soleco kaj mi metos ĉe tiuj pledoj miajn kantojn. Ekridetu tiam!

Ĉi-tiu rideto estas tiel dezira, tiel bona... tiel dolĉa por lacigita koro, ke ĝi vane petegis tion ĉe homoj

De mi al Ci — etendiĝas klara vojo.
Kiel arĝenta rubandeto.
Tra ĝi per malpezetaj paŝoj iras la revoj de mia koro.

Lastaj revoj de mia junuleco. Mallevente malĝojajn kapetojn, ili ĉirkaŭrigardas kaj adiaŭas: »Ni neniam jam revenos... fiera vivo!... ni jam ne revenos... ni estas lastaj... lasu al ni almenaŭ ĝisvivi tiujn tagojn.« Kaj ili silente paŝas per silenta vojo al ĝi, por ke ili tie forvelku.

(El ukraina lingvo tradukis H. a. b.)

Grand-hotel „CENTRAL“
PLZEŇ, Placo de la Respubliko, Ĉeĥoslovakio.

Masaryk estas ankaŭ senbaze riproĉi al la malgrandaj nacioj kulturen malsuperecon. Ĝenerale laŭ li la grandeco aŭ nombro ne povas esti mezurilo de la kultura signifo aŭ kapableco de nacioj; aliflanke la koncepto mem de la nacia grandeco aŭ malgrandeco estas tre relativa.

»Malgranda nacio — diras Masaryk en »Nova Eŭropo« — povas fari intense sian laboron kaj tiamaniere kompensi ĝis la certa grado sian malgrandecon; granda nacio agas en ĉiu sia farado pli ekstense. Tiu ĉi rilato estas simila al tiu inter la posedanto de malgranda terpeco kaj de granda bieno.«

T. G. Masaryk deduktas el tiuj konsideroj (en sia pli supre citita artikolo pri la malgrandaj nacioj) — ke »la nacia individueco de malgrandaj nacioj devas esti akceptita apud la individueco de grandaj nacioj« kaj poste ke »malgraŭ tiuj kvantitaj diversoj la kultura individueco de konsciaj nacioj estas egalrajta.«

En sia »Nova Eŭropo« li definitive formulas sian opinion pri tiu problemo, dirante: »Malgranda nacio konscia kaj kulturo disvolviganta estas same egalrajte unuo kaj kultura individuo, kiel granda nacio«. En la kultura kaj historia evoluo de la homara malgrandaj nacioj de longe ludis kaj ludas ĉiam signifan taskon. Sufiĉas sole memori al si la decidan kulturen influon de malgranda antikva Grekujo je la granda Romano imperio; aŭ en Mezepoko la konatan kulturen floradon de ĉeĥa kaj flandra nacioj; fine en nia epoko eminentan kulturen signifon de malgrandaj nacioj kaj ŝtatoj, kiel ekz. la skandinaviaj landoj, Belgio, Svislando, Holando, Ĉeĥoslovakio, naria Finnlando, kies literatura, arta, politika, socia, industria kaj ekonomia evoluo kaj progreso sendube havas tutmondan gravecon, kulture influante ĉiufanke la homaran civilizon de la tuta terglobo.

Ke ekzistas ankaŭ tre diversa, ofte tre alte jam disvolvita kulturo denove renaskiĝintaj orienteŭropaj kaj antaŭ — aziaj nacioj, kiu ĉiufanke povas esti komparata kun okcidenteŭropa kulturo kaj kiu post la politika memstarigo de tiuj nacioj nur povos senmalhelpe disvolviĝi kaj certe tre sukcese elkreskos — pri tio malmultaj inter Eŭropanoj estas bone informitaj aŭ ĝenerale ion scias. Kiom el ili scias ekzemple pri tre malnova kaj alta kulturo de Armenio kaj Gruzio, pri novepoka nacia renaskiĝo de tiuj landoj? Kiu estas informita pri tre disvolvita socia popola kulturo de Estonoj, Letonoj kaj precipe Finnoj? Kiu antaŭ ne longe konis ĉarmajn kantojn kaj belegan popolan muzikon de Ukrainoj? Kiu aŭdis pri senmezura riĉeco, originaleco kaj beleco de popola poezio de tiuj novaj nacioj? Kiom da okcidentaj Eŭropanoj sciis la grandegan kulturen progreson de Ĉeĥoj en XIX jarcento tiun siaspecan miraklon de reviviĝo el morto de la tuta nacio?

Ni konsideru nun, ke ĉiu el tiuj novaj nacioj havas jam sian literaturon, gazetaron, propran muzikon, multajn diversfakajn asociojn, originalajn artojn k. t. p. —, unuvorte siaspecan kaj memstaran kulturen, tiam ni komprenos fine la kulturen kapablon kaj signifon de malgrandaj nacioj, ni komprenos per kio ili povas esti utilaj kaj necesaj por la tuthomara progreso, kiamaniere kaj kiadirekte ili certe influos kaj riĉigos la universan kulturen en proksima estonteco!

Estas ĉefa kaj necesa tasko de ĉiuj samideanoj el malgrandaj landoj kaj nacioj pere de esperanto konatigi al tuta mondo ilian kulturen vivon, evoluon, ĝisnunajn sukcesojn kaj venontajn perspektivojn. Tiudirekte la unua paŝo estas jam feliĉe farita per nia bulgara samideano Krestanov en lia belega verketo: »El proksima Oriento« kaj nun per fondo de tiu ĉi internacia tribunalo de malgrandaj nacioj, de gazeto »Nova Eŭropo«.

H. Boczkowski.

Pensoj de homarano.

Dediĉitaj al unua kunveno de malgrandaj nacioj de Rud. Fridrich.

1.

Kiu estas plej bona el nacioj? Ne ekzistas nacio kies nebonaj ecoj ne egalpesus ĝiajn virtutojn. Ĉiu nacio estas nur karikaturo de la homo. La pruvo ties estas, ke neniu nacio povas subpremi la alian, sed ĉiu devas lerni de alia . . . Mia vidpunkto estas filozofia, tio signifas senpartia kaj nepersonema. La sola tipo, kiu plaĉas al mi, estas perfekteco, homo kaj nenio plu, homo ideala. koncerne homon naciajn, mi toleras lin, mi okupiĝas pri li, sed ne admiras lin. Admiri mi povas nur la belajn individuojn de mia speco, grandajn homojn, geniojn noblajn karakterojn, animojn delikatajn kaj similaj uloj troviĝas sur ĉiuj bedoj etnografiaj. »Mia elektita patrujo« (kiel diris sinjorino de Staël) estas inter elektitaj personoj. Mi ne scias kial mia koro min puŝas pli al Francoj, Germanoj, Svisoj, Angloj, Poloj, Italoj ol al Brazilanoj aŭ al Ĉinoj. Ne ekzistas por mi trompado patriota, ŝovena, familia, profesia aŭ klasa. Tute kontraŭe, mi des pli delikate sentas la mankojn, malvirtojn kaj malperfektecojn de la grupo, al kiu mi apartenas. (Amiel.)

La nacioj de la tuta tero tremetas. Ĉie oni sentas ian streĉon de fortoj, kvazaŭ tertremo proksimiĝus. Neniam ankoraŭ homo havis tiom grandegan prirespondecon. Ĉiu momento alportas pli gravajn zorgojn. Ni konscias, ke estas okazonta io granda. Sed antaŭ la veno de Kristo la mondo ankaŭ atendis grandajn okazontajn kaj tamen ĝi ne akceptis Lin, kiam Li venis. Simile ankaŭ nune la mondo povas sentadi naskajn dolorojn antaŭ alveno de nova savonto kaj tamen ne kompreni lin.

En nuna tempo, kiam ĝenerale estas disvastigita la religia ekkono, ke la homoj estas fratoj, la vera scienco, ankaŭ la filologio, devas montri diversajn manierojn, kiel efektiviĝi tiun ekkonon. La tekniko unuigis la homaron per fervojoj. La aplikita lingvoscienco unuigis ĝin per esperanto. (Laŭ Lev Tolstoj.)

2.

Kiam oni demandis Sokraton, de kie li devenas, li respondis, ke li estas civitano de la tuta mondo; li konsideris sin kiel loĝanto kaj ĉi itano de la universo.

3.

Ĉiu nacio havas en la alia spegulon, en kiu ĝi povas bone observi iajn mankojn, malvirtojn kaj malbonajn ecojn; sed ĉe tio ĝi plej ofte kondutas kiel hundo, kiu bojas al spegulo pensante, ke ĝi ne vidas tie ĝin mem, sed alian hundon.

4.

La valoron de la esperantisto mi mezuras laŭ klopodo, per kiu li venis al nia ideo. Tial plej karaj al mi estas samideanoj el malgrandaj nacioj, kiuj perdinte iluzion pri la sufiĉanteco de potencaj lingvoj, aliĝis al ni; sed karaj samtempe la anoj de gvidantaj nacioj, homoj, kiuj propravole rezignas al reganta rolo de ilia lingvo gepatra.

5.

La tasko de ni, malgrandaj nacioj, estas ke ni esploru la problemon de raso kaj nacio kaj ke ni pruvu nian homaranecon tiamaniere, ke ni vivu laŭ nia eblo plej honeste. Tiam longe, kiam ni ne plenumos nian mision, ĉiuj avantaĝoj de grandaj nacioj estos al ni rifuzitaj.

Prof. dr. Arne Novák:

La aŭtoro de la kongresa teatraĵo.

Jaroslav Vrchlický.

El verko »Ĉeĥa literaturo laŭ birdperspektivo« tradukita de prof. jng. Vinc. Kroužil.

Poeto nepre renesanca estas Jaroslav Vrchlický. El la timema filo de neriĉa komercista familio, kruele persekutata de la sorto, el la melankolia edukito de la vilaĝa paroĥejo kaj de Praha universitato, el la sopirema lirikisto de la tradicia stilo, tri gravaj okazintaĵoj dum liaj junaj jaroj faris renesancan artiston, optimisme glorantan vivon kaj evoluon: restado en Italio,

feliĉa amo plena de volupta ĉarmo kaj studado de la francaj kaj italaĵoj poetoj. Jam en tiu tempo krom la nekredbla kreemeco poezia, kiu sekve de facileco kaj virtuozece fariĝis improviza rapidegeco, la juna poeto, posedanta miregan perceptecon kaj maloftan literaturan kulturen, malfermis sian senlaca tradukan aktivecon. Al ĝi la ĉeĥa literaturo dankas por interpretado de ĉiuj ĉefaj grandaj poeziaj verkoj francaj kaj italaĵoj de la tempo de la renesanco ĝis la nuna tempo; pli malfrue li tradukadis ankaŭ poeziajn verkojn germanajn. Ni ŝuldas al Vrchlický ankoraŭ pli pro tio, ke li per la tradukado de la plej komplikaj fremdaj formoj aldonis al la ĉeĥa stilo, precipe rilate la rimon kaj ritmon, neestintan formelegantecon. La originan produktadon de Vrchlický plejmulte influis Victor Hugo kaj lia kunularo — laŭ ilia spirito Vrchlický enmetis en la ĉeĥan poezion karakteron romanon, oratoran kaj samtempe kosmopolite reprezentan. De ili li transprenis la ideon pri la seninterrompa evoluo de la universo kaj de la homaro al la plej altaj formoj de la konscio; tiel manifestas sin Dio identiga kun la naturo, sed senlaca en la kreado kaj ŝanĝado. Por Vrchlický ne sufiĉis esti laŭdanto de la kosmaj fortoj, prezentantaj sin al ni foje kiel amo de virino, foje kiel geniececo de artisto, alfoje kiel antaŭsento de pensulo aŭ fondinto de religio; li sopiris kiel Victor Hugo esti poezia eĉ profeta historiisto de la kosmaj kaj universaj okazintaĵoj. Lia tuta poemverkado atingadis ciklan karakteron kiel la rondo de la »fragmentoj de epopeo«: meditado ĉirkaŭas la simbolajn scenojn el la fabeloj, legendoj, historio, sen limigo de la materialo: kelkaj fragmentoj aliĝas je la epopeoj, kelkaj je la tragedioj kaj komedioj, limo inter la epiko kaj medita liriko nenie estas fiksita; dike surmetataj koloroj kaj brua elemento oratora akcentigas la vidpunkton de la poeto, staranta super sia verko kun konscio de la deviga tasko.

Sed krom tiu ĉi paradema flugilo de medito kelkfoje Faust-alfoje Donjuanmaniera, sed plejofte moderne liberalisma kaj evolue optimisma, bruetas en verkado de Vrchlický dua flugilo pli: aera, pli intima, pli travivita: ĝi estas lia liriko. Post la interna resaniĝo de la poeto eksonas varma kaj forta melodio je la honoro de la maro kaj arbaroj, de la ama kaj familia feliĉo, de la penso kaj arto, aldonanta al la antikva kaj renesanca ĝojo pro la vivo akcenton plene modernan. Krom la kanto la lirikisto Vrchlický prilaboras la artajn, ja nepre artefaritajn formojn romanajn, treege konvenajn por la esprimado de la sanktigataj momentoj de la vivo, kiujn orumis la estetika kulturo; precipe en la soneto li atingis virtuozecon. Sed al la maturiĝanta viro-poeto la vivo ne alportis sole feliĉon, ĝuon kaj ludon; liaj amaj kaj edzecaj revoj pri feliĉo kruele katastrofis; la scio kaj arto liveris maldolĉajn fruktojn; en la soleco de la spirita laboristo kaj dum la meditado pri la morto montriĝis malgrava ĉio tingita eĉ atingota. La optimisto rezignis la vorton, la trolaŭdanto de la vivo ŝirvundis sin mem per la severa memsploro, la kultura ĝuemulo lernis la humilecon. Sed lia kantema fonto daŭrigis ja soni iom post iom per la pli pura melodio, senigita de la oratoraj almiksaĵoj kaj elementoj transprenitaj el la fremdlando. Ĝuste la lastaj lirikaĵoj de Vrchlický ravas per la ĉarmeco senta kaj esprima — la estinta lernanto de la antikvo kaj de la romana arto parolas el ili neniel plu al la sentoj, sed al la koro per tiu delikateco de amo kaj kun-sentado ĉirkaŭprenanta la tutan homaron, ja eĉ la tutan naturon, kiu ne neprave estis proklamata kiel signo de la slava naturo.

Jaroslav Vrchlický, kies verkoj plenigas rimarkinde ampleksan bibliotekon, kie krom la poezio kaj tradukoj de ĉiuj poeziaj specoj estas reprezentita eĉ la literaturo kritika, kaj kie kiel malgravan parton oni trovas ankaŭ la rakontan prozon, signifas pli ol nur unika fenomeno — ĝi estas tuta lireratura kulturo. Per li realiĝis la literatura programo de Jungmann, per li estis finpensita la devizo de Neruda pri la artista kosmopolitismo, sed per li ankaŭ estis plenumita la grava faro liberiganta, ĉar nur Vrchlický

Kongresanoj vizitu en Praha la kafejojn, restoraciojn kaj aĉetu en komercejoj, kiuj anoncas en nia esperanta gazeto!

nepre sendependigis la ĉefan poezion de la modeloj kaj tipoj de la poezio germana kaj kunigis ilin kun la eŭropa okcidento, precipe kun Francio. Ne estas miro, ke la personeco tiel riĉa je l' impulsoj instigis tutan aron da lernantoj kaj imitantoj, kiuj akiris la instruon de la samaj modeloj, sin esprimadis per la sama stilo, konkuradis kun la majstro en la samaj virtuoze uzataj formoj. Kelkaj el ili provis pacigi la artecon de Vrchlický kun burĝaj idealoj kaj dispecigis lian heredajon je simplanima priskribo de humoroj. Kelkaj poetoj-pastroj aplikis la renesancan parolmanieron de l'idolano Vrchlický por ĝin altiĝi al la lirika baroko je l'honoro de la Madono, eŭkaristio kaj Paska Vendredo. La aliaj alportis novan nuancon, transformante la sanan kaj sangoriĉan renesancan de Vrchlický en la arton rafinitan, nervan kaj ekmalŝanetan.

Antoni Grabowski.

Unu el plej malnovaj esperantistoj mortis en lastaj tagoj (4 julio) en Warszawa. Esperantisto, kun kiu Dro Zamenhof unuafoje parolis nun Esperanton, samideano, de kiu Dro Zamenhof ricevis unuan tradukon esperantan. Pola inĝeniero de kemio, mem sin okupinta pri internacia lingvo jam antaŭ esperanto. Grabowski tuj aliĝis al esperanto en 1887 (30 jara). Lerninte rusan lingvon li havis en sia lernolibro ekzercan tekston kiel rakonton Neĝa Blovado de Puŝkin. Prove, li ĝin tradukis en esperanton kaj sendis al Zamenhof. Li estas aŭtoro de jenaj verkoj: traduko de Goethe: La gefratoj (1889), Kondukanto internacia de interparolado (1890). La Nova Jaro de B. Prus kaj Janko Muzikanto de Sienkiewicz. Mazepa de Waŝniewski, Halka de Montuszko, opero ludita dum Oka kongreso en Kraków, Parnaso de Popoloj (poemoj el preskaŭ ĉiuj kulturaj lingvoj, Sinjoro Tadeo de Mickiewicz) ampleksa verko enhavanta preskaŭ 10.000 versojn. Grabowski estis membro de Esperantista Akademio, Prezidanto de Pola Esperanto-Asocio. La morto trafis lin subite sur la strato, dum li rigardis esperantaĵojn metitajn post la montra fenestro de Esperanto-Oficejo. Eri danka memoro ĝin konservos la tuta esperantistaro. *Hmd.*

Saluto de suferantaj Ukrainoj.

Ne estas facila tasko skribi nun pri Ukrainio kaj ukraina problemoj; ankoraŭ pli malfacile — pri nuna malfeliĉa sorto kaj vivo de ukraina popolo.

Ukraina nacio estis liberigita dum la tutmonda milito kaj post la rusa revolucio; en Aŭstrio ĝi estis liberigita post rompiĝo de nigraflava monarkio, kie en Orienta Galicio stariĝis — Okcidenta ukraina respubliko.

Bedaŭrinde tiuj ambaŭ ukrainaj ŝtatoj baldaŭ estis okupitaj per malamikaj fortoj kaj ĝis nun suferas sub fremda jugo tiamaniere, ke Ukrainoj en propra patrujo sentiĝas kiel fremduloj.

Benita ukraina lando, riĉa kaj fruktodona ukraina tero jam de kvar jaroj estas ruinigata per senĉesa milito kaj ribelo. Centmiloj da ukraina loĝantaro pereis pro epidemiaj malsanoj, pro terura malsato — precipe en grandaj urboj; ankoraŭ plimulte suferas tiurilate virinoj kaj infanoj! Aliaj centmiloj da ukrainoj estis elpelitaj el sia patrujo kaj devigitaj serĉi rifuĝon en fremdaj landoj. Multe da ukrainaj militkaptitoj estas internitaj ankoraŭ en diversaj landoj. Estas tre interese, ke ĝuste inter tiuj malfeliĉuloj, kiuj plej parte tre mizere ekzistas, preskaŭ malsatante — troviĝas multe da fanatikaj kaj fervoraj esperantistoj, kiuj sankte kredas je esperanta movado, kiuj skribas al ni kortuŝantajn leterojn, petante informi ilin pri la nuna situacio de esperanta afero, pri ĝia progreso kaj sukceso post la milito. En tendaroj de ukrainaj militkaptitoj estas organizitaj esperantaj rondetoj, kie oni propagas nian aferon kaj antaŭ ĉio instruas praktike kaj teorie esperanton. Ĉion tion oni faras plej multe sen esperantaj lernolibroj, ĵurnaloj aŭ niaj publikajoj ĝenerale. De ĉiuj lokoj niaj ukrainaj samideanoj petas sendi al ili esperantaj verkojn kaj precipe gazetojn, tre interesante sin, kompreneble, pri nia XIIIa kongreso en Praha. Bedaŭrinde neniu el ili povas persone

ĝin ĉeesti ne sole pro ilia financa mizero, sed ĉefe pro manko de persona libero. Tial ili tiamaniere salutas XIIIan kongreson, dezirante plenan sukceson al ĝi, kaj al niaj ĉeĥoslovakaj kaj ĉiuj samideanoj ĝenerale. Ili esperas firme, ke en ne tro malproksima estonteco unu el venontaj esperantistaj internaciaj kongresoj estos aranĝita en tute liberigita Ukrainio, en ĝia malnova ĉefurbo — Kiev. *H. Bĉ.*

La misio de la ĉeĥoslovaka nacio.

Ĉiu nacio simile kiel ĉiu homo havas sian propran mision, per kiu ĝi devas plenumi sian taskon sur la mondo. La misio de la nacio, pri kiu ĉiuj pensis, ke ĝi jam de longe estas mortinta, devas esti speciale grava, ĉar la mortintoj ne revekiĝas, se ili ne havas ion por fari en la mondo.

La tasko de la ĉeĥoslovaka nacio estas vidata plej bone en ĝia historio. Masaryk pruvis, ke la senco de nia historio estas esprimita per la Reformacio. Nia granda magistro Jan Hus deklaris sian plej grandan ideon per la tezo:

»Tial, kara kristano, serĉu veron, aŭdu veron, lernu veron, amu veron, diru veron, tenu veron, defendu veron ĝis la morto!«

Li kuraĝis en tiu tempo de aŭtoritato, de malliberigo de sento, de eklezia tiraneco, centon da jaroj antaŭ Luther, postuli sanan intelekton kaj sperton kontraŭ la aŭtoritato de la ekleziaj dogmoj. Per tiu ĉi faro Hus stariĝis en vicon de batalantoj por la demokratiĝo de la homa intelekto.

Per tio la militoj husanaj estis militoj por demokrateco de la religio. Ili ne estis gvidataj de princoj kaj de reĝoj, sed de la tuta nacio. Romo, kiu estis reprezentanto de aŭtoritato, kaj kiu diris ke ĝi estas reprezentanto de Dio, trovis en tiu ĉi nacio de Hus la plej fervoran antagoniston, reprezentantan la popolon, kiu fariĝis en la nova tempo la vera reprezentanto de la dia volo.

Nia devizo en la estonta tempo devas esti la sama, kia ĝi estis en la tempo estinta. Demokrateco de la homa intelekto, de la homa volo. Ni ĉiuj estas gefratoj kaj neniu devas premeigi la alian. Tiu ĉi tasko estas la sama, kiun havas ankaŭ la esperantistoj.

»Per la inter-kompreniĝo al homara frateco kaj al la regado de popolo, kio estas celo de la vera demokrateco.«

Per tio la ĉeĥoslovaka nacio estas kapabla en la unua loko kompreni la noblan celon de la lingvo internacia kaj helpi fervore je la plenumo de sia tuthomara tasko.

D-ro Alex. Sommer-Batěk.

La nuna komerca situacio de la Estona respubliko.

La komercistoj ĉi tiuj jaroj perdas grandajn sumojn, ĉar la prezoj senĉese malaltiĝas. Bedaŭrinde pro la granda limimpasto la eksterlandaj objektoj: fruktoj, tabako, sukero k. a. estas tro multekostaj. Komerca vivo estas tre malforta. La ŝuoj, vestaĵoj kaj diversaj maŝinoj kostas en Estonio duoble tiom, kiom ekzemple en Finnlando kaj Germanio. Sed tamen oni povas diri, ke la Estonoj entute tamen pli bone vivas ol en la pasinta jaro.

Oni esperas, ke baldaŭ estos jam fondita Komerca Ĉambro en ĉefurbo Tallinn, la unua K. Ĉ. en Estonio. Antaŭ ne fonge estis starigita en Tallin reprezentado de agronomiaj maŝinoj de la ĉeĥoslovakaj fabrikoj. *Vadim Anofrijev.*

El la statistiko pri Ĉeĥoslovakio.

La tuta respubliko havas areon 140.483 km² kaj 13.595.316 loĝantojn en 12.653 komunantoj (15. 2. 1921). El tio apartenas al:

Bohemio	52.052 km ² , 6.664.932 loĝ.;
Moravio	22.304 km ² , 2.660.737 loĝ.;
Silezio	4.419 km ² , 670.937 loĝ.;
Slovakio	49.014 km ² , 2.993.479 loĝ.;
SK. Rusio	12.694 km ² , 605.773 loĝ.

Laŭ nombro da loĝantoj la ĉefaj urboj havas (15. II. 1921):

Praha (Bohemio)	676.476
Brno (Moravio)	221.422
Opava (Norda Silezio)	33.427
Ĉ. Těšín (Suda Silezio)	8.041
Bratislava (Okc. Slovakio)	93.329
Košice (Orienta Slovakio)	52.699
Užhorod (Subkarpata Rusio)	20.213

En la tuta respubliko estas 3.121.430 loĝejoj en 1.933.776 domoj; en 100 domoj estas 161 loĝejoj kun 703 loĝantoj; en 100 loĝejoj estas 436 loĝantoj.

La malpliigo rilate la jaron 1910 estas 871 personoj. Sur 1 km² estas 97 personoj.

Du mil malgrandaj esperantistoj.

En 25 komunumaj lernejoj de Milano (Italio) oni instruis ĉirkaŭ du mil knabojn kaj knabinojn pri esperanto. Ĉirkaŭ 1800 el ili faris ekzamenon kun bona sukceso antaŭ ekzamenantaj docentoj: prof. Carbone, dro Lupi kaj dro Monti. Granda subtenanto de tiu ĉi instruado pri esperanto estis urbestro de Milano dro A. Filippetti, kiu partoprenos ankaŭ la kongreson en Praha. *Bh.*

Internaciaj foiroj.

La tria foiro en Praha okazos de la 1a ĝis la 8a de septembro 1921a. Pri ĝi ni informas en speciala artikolo.

La dua foiro en Liberec (Reichenberg) okazos de la 13a ĝis la 21a de aŭgusto 1921a. En 17 foiraj konstruaĵoj 3000 ekspoziciantoj montros specimenojn, de fabrikoj de 20 diversaj komercaj branĉoj. Vizitontoj ricevos 50% rabaton por veturbiletoj, por vizoj sur paspartoj ktp. La oficejo (Messamt, Liberec, Ĉeĥoslovakio) uzas esperanton.

La unua foiro en Ljubljana (Jugoslavio) okazos de 13 ĝis 24 de aŭgusto 1921.

La kvina foiro en Frankfurt okazos de la 25a de septembro ĝis la 1a de oktobro 1921a. Pri ĝi ni publikigos detalajn informojn venonte.

Orienta foiro en Bratislava (Pressburg, Poszony, Slovakio) okazos inter 6. VIII.—15. VIII. 1921.

La tria foiro de Skanio en Malmoe (Svedio) okazos inter kaj 7 de aŭgusto 1921. Foira oficejo (Kaleudegam 5, Malmoe, Svedio) korespondas esperante. *J. A.*

Leteroj por „Ĉ. G.“ kaj „N. E.“ por

s-roj Oldřich Adámek, Jiří Adámek, H. Bouška, Rudolf Hromada, prof. D^{ro} St. Kamaryt estas enmetotaj en speciala leterkasto de »Ĉeĥoslovaka Gazeto« en stando de s-ro Vlach en kongresejo.

Ĉie estas ricevebla

FRAENKELLIQUEURS

de neatingebla kvalito!

Ĝen. reprezentanto:

KAMILO FRIEDLÄNDER,

Templova 5, Praha I.

William Ritter, estetikisto franca:

>Kiam Viollet le Duc ekkonis Praha, ĝi estis urbo tiel admirinda, ke ĉiu ĝia ŝtono meritis specialan priskribon. Ruskin, se li ne estus tiel okupita per Firenze, Venezia kaj Amiens, povis skribi ankaŭ tri volumojn kun titolo: >Ŝtonoj de Praha<. Sur la tuta terĝlobo ne estis malfermita pli granda libro de historio kaj arkitekturo. Aliaj kaj eble alie belaj, jes. Sed pli bela ne<!

Broŝuro pri ĉeĥa instruisto de nacioj.

Granda instruisto de nacioj, glora pedagogo, filozofo, politikisto kaj verkisto, kies vivo kaj laboro, ideoj kaj faroj, energio kaj mildeco vekas senfinajn admiron kaj emociojn de ĉiu, kiu lin konas, granda viro de mezepoko kun ideoj, kiuj ankoraŭ hodiaŭ estas ideoj kaj idealoj de moderna homo de nia tempo, unu el la plej grandaj homoj de la mondo kaj la plej granda Ĉeĥo (Boĥemo) de ĉiuj epokoj Jan Amos Komenský (Johannes Amos Comenius, 1592—1670) estas treege proksima al la esperantistaro ne sole pro sia humaneca, pacifisma kaj pansofia penadoj, sed speciale kiel unu el la plej unuaj grandaj pioniroj de artefarita internacia lingvo. Koni la vivon, laboron, ideojn kaj farojn de tiu ĉi lasta episkopo de la boĥema (ĉeĥa) eklezio, kiu ne sole predikis, sed efektive gvidis idealojn de vera kristaneco, estas simple kultura devo de ĉiu esperantisto. Laboremus >Rondeto de esperantistoj en Praha< ebligas al ĉiuj esperantistoj konatiĝi al si minimumon de tio, kion ĉiu devas scii pri granda antaŭulo de interna ideo de esperantismo. Ĝia esperanta traduko de verketo de eminenta ĉeĥa komeniologo prof. dro Jan Novák >Jan Amos Komenský< (28 paĝa broŝuro kun portreto de Komenský kaj kun antaŭparolo de prof. dr. Karmayr) meritis atentan legon.

Esperanta gvidlibro pri Moravia Karsto.

La plej valora vidindaĵo por kongresanoj venintaj en Ĉeĥoslovakion estos subteraj belajaĵoj de Moravia Karsto, ĝiaj abismo Macocha kaj stalaktitaj grotoj, kiajn oni ne vidas aliaj landoj. Kongresanoj, kiuj serĉos informojn pri tiu ĉi interesa kaj bela vidindaĵo kaj deziras posedi memorojn je ĝi, certe danke akceptos gvidlibron >Moravia Karsto< eldonitan de >Esperantista klubo en Brno<. En ĝi samideano J. Bohuslav (pseudonimo de unu el niaj kunlaborantoj) kolektis kaj tradukis ĉefajn fragmentojn el verkoj de prof. dro K. Absolon, esplorinto de tiuj belajaĵoj. La eleganta libreto (44paĝa) enhavas belajn ilustraĵojn (10 bildojn kaj 1 panoramon). Oni povas sole rekomendi al kongresanoj legi libreton (ĝi kostas Kč 7.50 = fr. 1.50) antaŭ la veturo al Macocha kaj Brno kaj rekomendi ĝin hejme al siaj samnacioj, kiuj povas viziti Ĉeĥoslovakion. Bh.

Esperanta traduko de ĉeĥa fabelo.

Por esperantistoj sendube estas interese konatiĝi al si literaturon de la nacio, kiu en esperantista movado okupas de la komenco tre honoran lokon, kaj kiu speciale tiun ĉi jaron altiras atenton de la tutmonda esperantistaro, ĉar ĝi aranĝas nian nunjaran internacian manifestacion. Bedaŭrinde ĝis nun ĉeĥaj samideanoj ne povis fari multon por konatiĝi al la mondo literaturon de sia nacio, sed kion ili faris, estas bona. Kelkaj verketoj eldonitaj de ili estas bela riĉigo de esperanta literaturo kaj meritis atenton de la esperantistaro.

El la lastaj verkoj de ĉeĥaj esperantistoj kredeble estos simpatie akceptita traduko de ĉarma fabelo >La koboldo Ondra< de bona ĉeĥa moderna aŭtoro Jiří Mahen. Verketo (40 paĝoj) bone tradukita de >Esperantista rondeto de Olomouc< kaj bele eldonita de >Moraviaj esperanto-pioniroj< ĝojigos ĉiun bibliofilon, sed speciale ĝi ĝojigos junajn esperantistojn. Kvankam la verketo havas luksan kaj artan eksteron, tamen ĝia prezo estas malgranda (Kč. 4.10). Bh.

Esperanta-ĉeĥa mapo de Ĉeĥoslovaka respubliko.

Esperantistoj, kiuj serĉas informojn pri limoj, areo, nombro da loĝantaro, naciaj, religiaj kaj ekonomiaj rilatoj, gravaj lokoj, rimarkindaĵoj, situacio de industrio, agrikulturo ktp. de la Ĉeĥoslovaka respubliko, trovos ĉiujn praktike aranĝitajn sur bela esperanta-ĉeĥa landkarto de Ĉeĥoslovakio eldonita de la eldonantaro de >Ĉeĥoslovaka gazeto< kaj >Nova Eŭropo<. La karto bone farita de samideano Fr. Dejmek, financa oficisto, sur granda folio (51x42 cm) enhavas skizon en mezuro 1:2,500.000 kaj multajn statistikajn tabelojn kaj diagramojn, kaj estas bonega kaj malmultekosta (3 Kč) informilo enhavanta precizajn kaj ĝustajn sciojn pri la lando de la dektria kongreso. Ĝi certe estos ĝoje akceptita de ĉiuj kongresanoj kaj disvastigata de ĉeĥaj esperantistoj tra la tuta mondo inter iliaj korespondantoj kaj tiel tiu ĉi landkarto de Ĉeĥoslovakio fariĝos la plej disvastigata en la mondo. Mendu ĝin en nia administracio. (Ĉe opaj mendoj rabato.)

Viollet le Duc, fama franca gotikisto:

>En Praha ni vidas trans akraj tegmentoj de la kvartalo Malá Strana longajn, horizontalajn liniojn de Malnova Urbo, trapenetrata de monaĥejoj kaj palacoj kaj intermetita de grandiozaj ĝardenoj. Ne per la pureco de la detaloj superas la memorindaĵoj de Praha, sed per sia multeco kaj speciala aristokrata karaktero, kiu neniel esceptas la pentrindecon.<

Libroj kaj gazetoj

(Oni registras ĉiun ricevitan eldonadon; recenzojn kaj aliajn atentigojn oni publikigas pri eldonadoj ricevitaĵoj en pli ol unu ekzemplero).

La koboldo Ondra. Ĉeĥe verkis Jiří Mahen. Esperantista traduko >Esperantista rondeto de Olomouc<. Eldonis Moraviaj esperanto-pioniroj. (Pĝ. 40. Prezo Kč 4.10).

Moravia Karsto (Abismo Macocha kaj grotoj). Ĉeĥe de prof. dro K. Absolon. Esperante de J. Bohuslav. Eldonis >Esperantista klubo en Brno<. (Pĝ. 44, il. 11. Prezo Kč 7.50 = fr. 1.50).

Mapo de Ĉeĥoslovaka respubliko (Skizo, diagramoj kaj statistikaj tabeloj). Pretigis Fr. Dejmek. Eldonis >Ĉeĥoslovaka gazeto< Prezo Kč 3.—, ĉe opaj mendoj rabats (folio granda 51x42 cm).

Invito al la Tria specimena foiro en Praha. Verkis Koch.

Jan Amos Komenský. Verkis Dr. Jan Novák. Tradukis: >Rondeto de esperantistoj en Praha<. Prezo 5 Kč.

Esperantský Zpravodaj (esperanta raportanto en ĉeĥa lingvo). Eldonas Julie Šupichová (Praha II. 2032). Jare 10 numeroj en liberaj templinoj. Abonpago 10 Kč.

Rana-musa milito en Esperantistujo.

La tuta senco de la artikolo en la 1a numero estas rompita sekve de malfeliĉa presa eraro; oni legu >diplomatiisto< anstataŭ >diplomatio< en la frazo interkrampoj: (kiel ekzemple ekzistas radikoj diplomat-kaj diplomati-permesantaj uzi vortojn diplomato kaj diplomatiisto, tiel ekzistas ekzemple Brit-kaj Briti-permesantaj uzi Britujo kaj Britio) t. e. apud regule derivataj vortoj diplomatiisto kaj Britujo ekzistas memstaraj vortoj diplomato kaj Britio (kio estas permesita en la unua, povas esti permesita en la alia okazo). Bšk.

Orienteŭropaj randŝtatoj.

En la artikolo de la 1a numero oni korektu jenajn erarojn: la nombro de Litovoj estas 6 milionoj (ne 600.000); Kubana loĝantaro estas posteuloj (ne postuloj) de ukraina Kozakoj; ciferoj pri la areo kompreneble signifas kvadratajn kilometrojn. Boczkowski.

Dum transiro al la nova epoko.

Aŭtoro de la artikolo estas s-o Jiří Adámek, ne s-o Scheinpflug, de kiu devenas sole citaĵo en la unua alineo.

Tabelo de abonoj.

Anglio	2 ŝilingoj
Aŭstrio	100 kronoj
Belgio	3 frankoj
Bulgario	24 levoj
Danio	2 kronoj
Estonio	10 markoj germ.
Finnlando	25 markoj
Francio	3 frankoj
Germanio	12 markoj
Hispanio	6 pesetoj
Holando	1 guldeno
Magiario	40 kronoj
Italio	5 liroj
Japanio	2 jenoj
Jugoslavio	6 dinaroj
Letonio	10 markoj germ.
Litovio	10 markoj germ.
Norvegio	2 kronoj
Polio	150 markoj
Rumanio	12 lejoj
Svedio	2 kronoj
Svisio	2 frankoj
Usono	50 cendoj
Ceteraj landoj	2 frankoj sv.

Ĉiutaga esperanta kolono en ĵurnalo de Praha:

ESPERANTAJ INFORMOJ

de „PRAGER PRESSE“,
Jungmannova 21, Praha II, Ĉeĥoslovakio.
Monata abonpago: 19 Kč por Ĉeĥoslovakio, 30 Kč por fremdaj landaj.
!!! Ĉiutaga informilo pri la kongreso !!!

PLEJ DELIKATA SPECIALAĴO
ESPERANTO

EM. STERN & Kio,
Fabriko de likvoroj
NOVÝ BYDŽOV (Ĉeĥoslovakio).

HOTELO HAŠEK PRAHA
Ĉeĥoslovakio. TĚŠNOV.

Ĉsl. fervojoj kaj la kongreso.

La Ĉeĥoslovaka ministerio de fervojoj per speciala dekreto (n-o 28.079-III/3 el 25. 5. 1921) ordonis al ĉiuj fervojoj zorgi pri sendifekta transporto de kongresanoj kaj helpi ĉie al ili. La ministerio ankaŭ konsentis 50% rabaton je vojaĝa tarifo.

La direkcio de ŝtataj fervojoj en Olomouc eldonis cirkuleron (servan ordonon n-o 691 el 6. 7. 1921), kiu ordonas al ĉefoj de stacidomoj zorgi pri tio, ke kongresanoj facile kaj rapide ricevu en ĉiu stacio necesajn informojn. Ĉiu ĉefo havas devon trovi en sia ĉirkaŭaĵo personojn, kiuj estas kapablaj kaj inklinaĵi havigi al vojaĝantoj informojn en esperanto aŭ en fremdaj lingvoj, kaj fiksigi videble en stacidomoj afiŝojn kun adresoj de tiaj personoj kaj indiki pri lingvoj, kiujn informonto parolas.

La sama direkcio rekomendis al fervojistoj, speciale al konduktoroj, lernon pri esperanto kaj eldonis por ili esperanto-ĉeĥajn >Fervojaj dialogoj<. K. K.

Unuakvalita virina tolaĵo kaj ŝtofo
MAXIMILIAN WEINER
PRAHA II., PLAC VÁCLAVSKÉ 19.

RAZISTO JOSEF HYLÁK
PLZEŇ * Strato Nádražní * Ĉeĥoslov.

Ĉeĥiaj legantoj abonpagu romanon, kiu en formo de interesa aventurema amerika utopio batalas kontraŭ malbonaĵoj de ĉeĥa socio; Antaŭ eltro (1. IX.) ĝi kostos 10 Kč, poste 17 Kč. Postulu senpage pagilon de Dr. Alex. S. Batěk, Břevnov 30, Praha-Ĉeĥoslovakio.

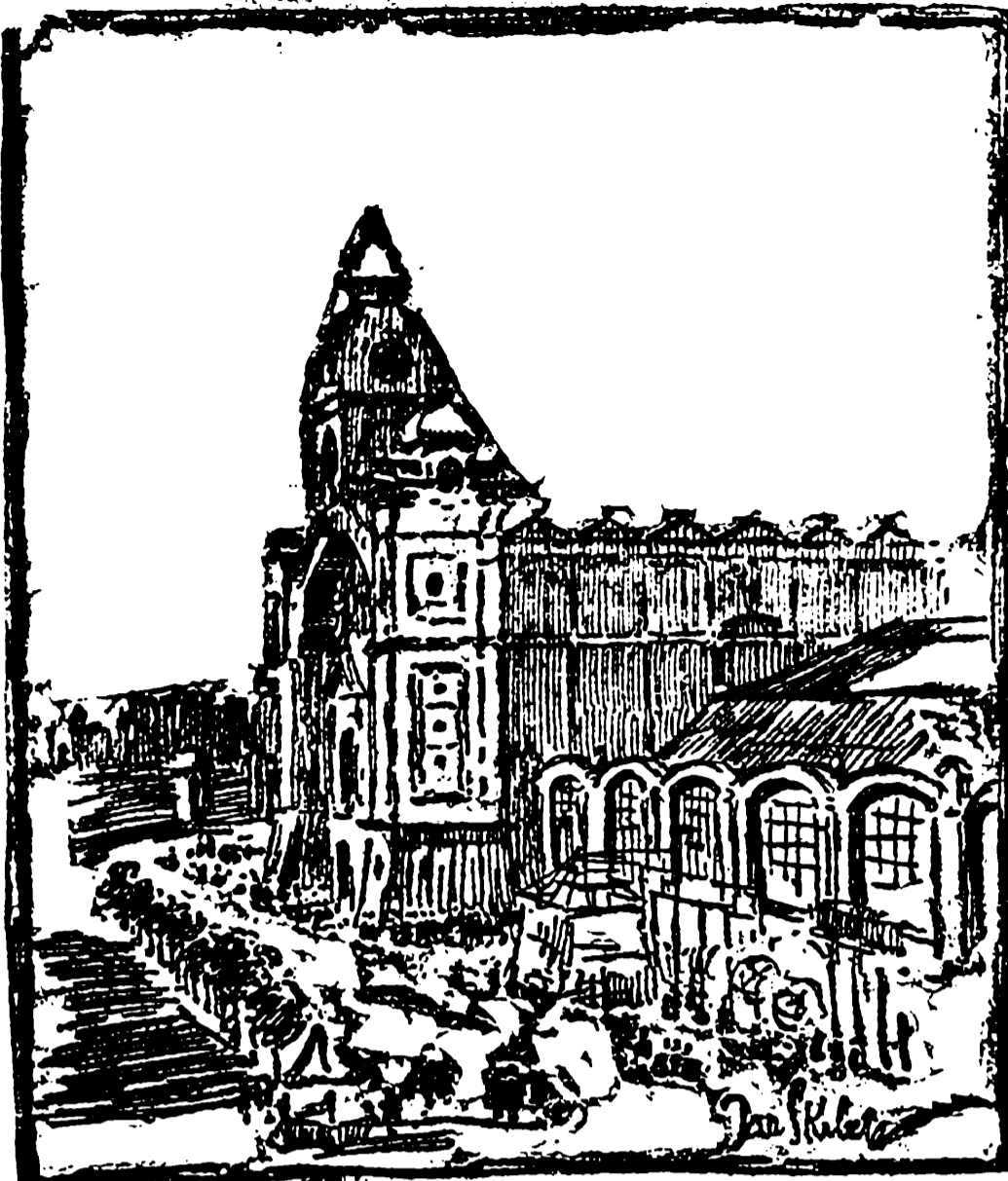
Ĉe BARVIČ & NOVOTNÝ en BRNO
granda libroeldonejo,
estas riceveblaj libroj en esperanto kaj en ĉiuj lingvoj, speciale:
Moravia karsto 7.50
Ĉeĥa literaturo 8.00
Esperanto: jazyk inženýrů 4.00.

EKSPORTO. IMPORTO.
„ESPERA“
PRAHA-NUSLE 494/I. ĈEĤOSLOVAKIO.
Eksperto de ĉiuj specaj komercaĵoj por granda, speciale de: facetita kaj ordinara vitro, porcelano, juveloj de Jablonec (Gablonz) kiel broĉoj, kolieroj, agrafoj, medallionoj, braceletoj, cigaringoj, imitaĵoj de gemoj, rozarioj, galalitaj kombiloj ktp. Kolektaĵoj de komerco de Jablonec (Gablonz) estas riceveblaj jam por antaŭe pagitaj Kč 50.—, 100.—, 200.—!!!

KONTRAŬ KURBA SPINO
bonega estas rektiga aparato orig. sistemo >HAAS<. Protezoj por ĉiuj amputacioj. Ortopeda aparaturo fiksiga, ap. por mallonga piedo ktp. Hernia, ventra, umbilika zonoj, suspensorioj. En modela aranĝo fabrikas ortopeda firmo **FRANTIŠEK HAAS**, Praha II., Riegrovo nábř. 233-26a, morz. Ilustr. prospektoj por 60 hel. p. m.

KAFEJO OPERA RESTORACIO
Chotkova 619, **PRAHA II.**, Ĉeĥoslovakio.

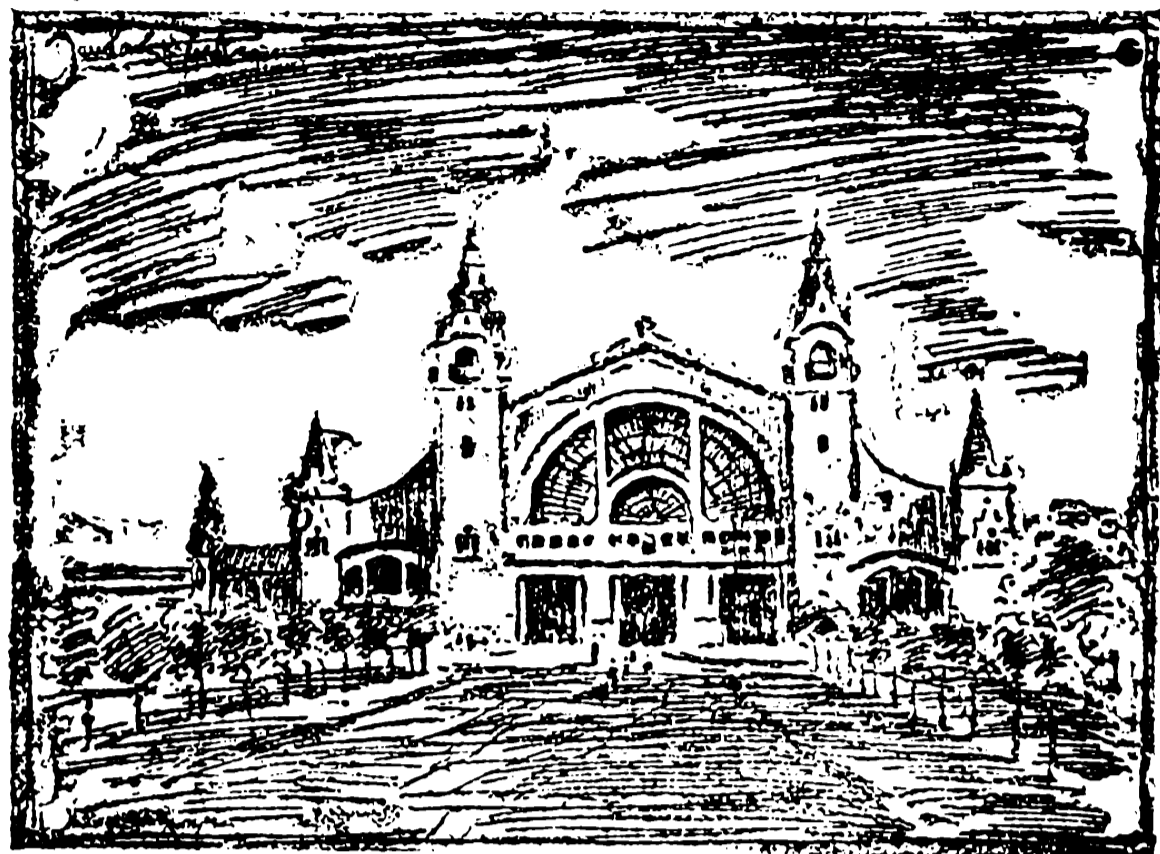
IIIª Internacia specimena foiro en Praha. 1. IX. — 8. IX. 1921.

Cefa foira palaco.

En
KRÁLOVSKÁ OBORA
(Reĝa ĉasarbaro)

Areo 23.089 m²
Ekspoziciaj konstruaĵoj 15.
Ekspoziciantoj 2182.
Esperanta foira servo.

Foira palaco.

ESPERANTISTOJ AĈETU

blankigitan kotonteksajon kun marko

„ESPO“!

Ĝi taŭgas por ĉiu-speca tolaĵo.

LIVERAS

JAROSLAV ADAMEK, TEKSEJO, CERVENÝ KOSTELEČ, ĈEĤOSL. !! ESPERANTO UZATA !! 68

Ambasadorejoj:

- Aŭstrio: Praha-II., tel. 2966.
- Belgio: Praha-II., Mariánská 29, tel. 445. (samideano Leonhard, oficisto)
- Britanio kaj Irlando: Praha-III., Thunovská 12,
- Bulgario: Vinohrady, Čelakovského 20.
- Danio: Praha-II., Václavské placo, Hotelo Passage.
- Francio: Praha-III., placo Velkopřevorské 2, tel. 9750.
- Germanio: Praha-II., Vrchlického sady 19, tel. 2523.
- Grekio: Praha-I., Masarykovo nábř. 10.
- Hispanio: Praha-II., Bredovská 7, tel. 7360.
- Italio: Praha-III., Sněmovní 5.
- Jugoslavio: Praha-III., placo Velkopřevorské 4, tel. 9293. (esp. oficisto S-ro Elsel)
- Nederlando: Praha-III., Maltézské nám. palaco Nostiz tel. 9784.
- Polio: Praha-I., placo Staroměstské, esp. oficisto S-ro Mergel.
- Rumanio: Praha-III., Karmelitská 17.
- Svedio: Vinohrady, Jungmanova 31.
- Usono: Praha-III., Tržiště 15, tel. 7620, 7630.

Konsulejoj:

- Britio kaj Irlando: Praha-III., Vlašská, palaco Lobkovic, tel. 7640.
- Brazilio: Praha-II., Panská 16, (Hotel Palace)
- Bulgario: Vinohrady, Čelakovského 20.
- Francio: Praha-III., placo Velkopřevorské 2.
- Hispanio: Praha-I., Revoluční 8.
- Jugoslavio: Praha-II., Jindřišská, 20.

- Polio: Smíchov, Kinského 48, tel. 4454.
- Rumanio: Praha-II., placo Václavské 67.
- Svisio: Praha-VII., Bělského 13, tel. 6500.
- Urugvajo: Praha-II., Mezibranská 17.
- Usono: Praha-I., Mikulášská 7, tel. 3.

Aŭtomobilaj droŝkoj.

Oni pagas laŭ la taksometro. Tarifo: por unu kilometro:
Kĉ 6.—, se la pasaĝero revenas al punkto de forveturo
Kĉ 8.—, se la aŭtomobilo revenas sen vi
Kĉ 10.—, se vi veturas nokte aŭ ekster la urbon
Al ĉiuj ĉi prezoj aldonu Kĉ 10.—.

Veturiloj.

Estas tri specoj; unuĉevala droŝko, duĉevala fiakro, lueblaj aŭtomobiloj (taksimetroj)

Tarifo: Droŝkoj:
por la unua kvaronhoro (aŭ parto) . . . Kĉ 8.—
por la unua duonhoro (aŭ parto) . . . Kĉ 12.—
por ĉiu sekvanta kvaronhoro Kĉ 4.—

Fiakroj:
por la unua kvaronhoro (aŭ parto) . . . Kĉ 12.—
por la unua duonhoro (aŭ parto) . . . Kĉ 20.—
por ĉiu sekvanta duonhoro Kĉ 10.—

Por veturi al partoj de la urbo pli alte troviĝantaj plia pago 4 Kĉ por droŝkoj kaj 6 Kĉ por fiakroj.

Por veturi al aŭ de stacidomoj plia pago 6 Kĉ por droŝkoj kaj 10 Kĉ por fiakroj.

Nokte, inter la 22 horo kaj la 6 horo la tarifo je 50% pli alta.

Por atendado ricevos la droŝko por ĉi kvaronhoro 4 Kĉ, la fiakro por ĉiu duonhoro 10 Kĉ.

Malpezaj pakajoj senpage. Pli grandaj ĝis 50 kg Kĉ 5.— kaj post 50 kg Kĉ 10.—.

Tamen interkonsentu pri la prezo antaŭe.

Bratislava (Pressburg, Poszony).

Ĉefurbo de Slovakio (90.000 loĝ.). Ĉefa haveno de Danubo kaj de Ĉeĥoslovakio (en la haveno dum lasta jaro oni konstruis dudek novajn elektrajn argnojn). Vidindaj arĥitekturaĵoj: antikva gotika kronada katedralo de Sankta Martino, baroka ĉefepiskopa (primasa) palaco, antikva urbomo (sur placo Masaryk) kun renesanca »kolono de Roland« en centro, pitoreska hebrea kvartalo Ghetto neŝuŝita ĝis nun de moderna vivo, ruinaĵoj de kastelo el 17 a je sur pitoreska monteto. Ĉarmaj kaj grandaj parkoj en ĉirkaŭaĵo Petřalka, Horský park). Vigla societa vivo, abundo da entreprenoj por fremdaj vizitantoj. — Kongresanoj vizitu »Orientan foiron« kaj postkongresan konvenon de esperantistoj en Bratislava!

Ŝtata poŝtoŝtanco por la kongreso.

Dum daŭro de la kongreso funkcios speciala kongresa poŝtoŝtanco »Praha — XIII. Univ. kongreso de esperanto« sur Zofín en tiuj ĉi horoj: en labortagoj inter 9—12 kaj 15—18, dimanĉe inter 10—11. Ĝi havos specialan stampajon.

Sub protekto de moravia landa komitato kaj urbo Brno, Moravia landa societo de metiaj ĝardenistoj kun partopreno de Landa metilista konsilantaro

Ĝardenistaj ekspozicio kaj foiro en Brno de 14a ĝis 21a de aŭgusto 1921a en landa parko Lužánky.

Florkulturo. Parkoj. Legomoj. Semoj. Fruktokulturo. Vinoj. Marmeladoj. Abelokulturo. Silka produktado. Fakaj literaturo kaj lerneĵaro.

Fabrikajoj, komercaĵoj, maŝinoj, fakaj lernejoj rilatigantaj al ĝardenokulturo.

Pluan informon postulu de:

Výkonný výbor vřezahradnické výstavy, Veverř 5, Brno, Ĉeĥoslovakio.

KORESPONDADO

PREZOJ: Unu enskribo dulinia kostas kiel 4 numeroj (ekz. Ĉeĥoslovakio 4.— Kĉ ktp.) Vi povas sendi letere banknotojn aŭ neuzitajn poŝtmarkojn. — Por dekdu sinsekvaj publikigoj 20% rabato.

MALLONGIGOJ: PK = poŝtkartoj. PI = ilustritaj poŝtkartoj. L = leteroj. PM = poŝtmarkoj. BFL = poŝtmarko sur bildflanko. KĈL = kun ĉiuj landoj. EA = esperantajo.

ĈIU KORESPONDANTO (anoncanto) havas moralan devon almenaŭ unufoje respondi.

BULGARIO.

Sofia. — S-ro Georgi Hr. Oaĉevski, Ĉentra Esperanto-Libreo. — L, PI, KĈL.

ĈEĤOSLOVAKIO.

Ĉakovice u Prahy. — S-ro Ant. Suttmar, PI, L, BFL.
Ĉervený Kostelec. — S-ro Jiří Adánek, Delegito de U. E. A., dezirus korespondi poŝtkarte aŭ letere kun ekstereŭropanoj (precipe el Azio, Afriko, Australio).

Ĉervený Kostelec. — S-ro Frant. Baliče, instruisto, deziras interŝanĝi poŝtkartojn, desegnaĵojn kaj aliajn objektojn precie kun samideanoj el Japanio, Siberio, Suda Ameriko kaj Australio.

Ĉervený Kostelec. — S-ro Lad. Šrůtek, lin-kaj kotonŝtofa teksejo, interŝanĝas PM, BFL kaj aliajn ŝpajn objektojn eksklus. kun fremdlandoj. Eksporta komerca domo.

Ĉervený Kostelec. — S-ro Z. Skalský, fotografisto. — PM, PI, KĈL.

Ĉervený Kostelec. — F-ino Anjo Šolcová, Sokolská 114, PI. Hradec Králové 574. — S-ro Karel Juna, PM, certe resp.

Hradec Králové 572. — S-ro Jiří Mělehner, PI, PM, certe resp. Kostelec n. Labem. — S-ro Jan Macháček, Písková ul. 71, L.

Košice II. (Slovensko). — S-ro St. Klička, t. ĉ. vojenská zásobárna. PI, PM, BFL, KĈL.

Ĉom u Mostu (Bruch 120 b. Brůx). — S-ro Jozefo Polivka, PI, KĈL.

Ĉom u Mostu (Bruch 120 b. Brůx). — S-ro Jozefo Hübsch, PI, KĈL.

Milovice u Lysé. — S-ro Jan Jindra, interŝanĝas PM, skarabojn, papiliojn, k. ĉ. l. precipe ekstereŭropajn.

Milovice u Lysé. — S-ro Emil Vagner ĉe s-ro F. Jindra, interŝanĝas por 10 migrantaj kartoj 100 p. m., il. k. kaj p. m. kun tuta mondo.

Moravany (Bohemio). — S-ro ing. Leopold Berger, PI, PM, Esp-ajojn (kolektas adresojn).

Pelhřimov. — S-ro Henriko Kautský, PM.

Píseň. — S-ro R. Jar. Slavík, literaturisto, Loberská 12, koresp. pri ĉio ajn.

Praha I. — S-ro Joe Hloucha, Jakubská 6 — L, PI, PM.

Praha II. — S-ro Karel Viktora, Žitná 30, PI, PM, L, KĈL.

Praha II. — S-ro Willy Čtverák, San. D-ro Schneider, u Karlova 28, PI, BFL, KĈL, certe resp.

Praha II. — F-ino Julda Vunderlichová, Těšnov No 10, BFL, PI.

Praha II. — S-ro Oldřich Vunderlich, Těšnov No 10, BFL, PI, PM.

Praha II. — S-ro D-ro Jan Zavadi, Národní No 30, PI, PM, BFL.

Praha II. — F-ino Marie Součková, Karlovo nám. No 36, PI.

Praha II. — S-ro K. J. Helebrant, Školská No 8, PI, PM.

Praha II. — S-ro Ant. Kvíz, Smečky 19/I. p., PI, PM, KĈL.

Praha II. — S-ro Frank Šedivý, st. oficisto, Zemské finanční ředitelství departemant VII. b., PI, PM, L.

Praha VII. — F-ino Marie Blažková, Heřmanova 1169/III, PI.

Praha-Karlín. — S-ro Josef Fink, Královská 114-96, PI, PK, PM, interŝanĝas kaj aĉetas. — Certe respondos.

Praha-Karlín No 354. — S-ro Fr. lejnek, studento. — PM, PI, KĈL.

Praha-Nusle 446. — S-ro Jaroslav , superleŭtenanto de rusaj legioj. — L, PI, PM.

Praha-Vinohrady. — S-ro Karel ůller, ŝtata oficisto, Mileš. ul. No 11, PI, KĈL, BFL.

Praha-Vinohrady. — F-ino J. Roháčova, Chodská No 22, I, BFL.

Praha-Vinohrady. — S-ro JUD-ro Jaroslav Benda, inisteria sekretario, Lucemburská No 13, PI, PM.

Praha-Vršovice. — S-ro Vi ko Benák, Šafaříkova 33 interŝanĝas, PM.

Praha-poŝtĉefo. — S-ro Oldřich Adánek, BFL, PM, PI, esperantaj gazetoj.

Praha-poŝt. úřad 1-přihrádky. — F-ino Milča Vichová, PI.

Praha-poŝt. úřad odd. X. — F-ino Vilma Wunderlichová, poŝta asistentino, PI.

Ĝabor 622. — S-ro Frant. Šorm, PM, BFL.

Trnkov 215, poŝto Záběhlíce u Prahy. — F-ino Marie Loosová, PI.

ESTONIO.

Tallinn. — F-ino Li

FINNLANDO.

Mikkeli. — S-ro Vryö Nie inen Työv, suusk. L, PI.

Rauma. — S-ro Paavo Aaltonen, Pori str. ŝtata seminario. — I, L.

FRANCIO.

Strasbourg (Alsace). — S-ro Renétrier, 67, rue de Zurich. — L, PI.

GERMANIO.

Leipzig. — S-ro Kurt Pi

JUGOSLAVIO.

Zagreb. — F-ino Anica Buzin, Prer. ul. 1. 33. —

JAPANIO.

Ŝizuka. — S-ro G. Sakamoto ĉe Fuji Kio, Kitaban-ĉo 62. — Kolektas lerneajn desegnaĵojn el ĉiuj landoj.

RUSIO.

Petrograd. — S-ro Aleksandro Pilev, Fontanka 17, PI, L, PM.

ANONCETOJ

PREZOJ: Unu li io kostas prezon de tri numeroj (ekz. Ĉeĥoslovakio 3.— Kĉ ktp.) Vi povas sendi letere banknotojn aŭ neuzitajn poŝtmarkojn. Por dekdu sinsekvaj publikigoj 20% rabato.

Dike presitan linion oni kalkulas kiel du liniojn. En tiun ĉtrubrikon ni akceptas ne pli ol kvinlinian anonceton.

Dum la XIIIa kongreso kongresano ĵurnalisto Anofrijev por plifaciligado de sia vojaĝo hejmen vendas tre maloftajn estonajn poŝtmarkojn. Lia postkongresa adreso estas: Elva, Estonio. 81

Fraŭlinoj!! Mi konatiĝus kun fraŭlino, kiu alme parte parolas esper. Mia aĝo 22 j. Bonvolu skribi al: Willy Štverák, Praha II.-1771, San. Dr. Schneider. 87

Filatelistoj! Hradčany-eldono 40 spec. por 25 Fr. sv., legionaj 6 spec. por 3 Fr. sv., »Pošta ĉeskoslov. 1919« 20 spec. por 20 Fr. sv. sendas por antaŭe sendita mono Karel Straka, Praha-Strašnice 94 (Ĉeĥosl.). 24-2

Tolaĵoj. Al vizitantoj de Praha ni rekomendas aĉeti tolaĵojn en komercejo de F. Hubáček, Praha II., Jungmanova 28, Ĉeĥoslovakio. 27-2

Korbindustrio. Por mia kolekto de teknikaj helpiloj de la korbindustrio mi aĉetos sekvontajn objektojn, novajn kaj malnovajn: bildajneldonojn de fakaj gazetoj korbistaj, ilustr. katalogojn kaj specimenar-librojn de la laboro meblara kaj luksa. Ofertojn el ĉiuj landoj akceptas: Jan Macháček en Kostelec n./L., Písková 74, Ĉeĥoslovakio. 28-2

Internaciaj transportoj. Fervoja transportisto M. Rebenwurz, Bohumin-Oderberg (Ĉeĥosl.) prizorgas internaciajn transportojn. 39-2

BES-a Adresaro de Esperantistoj el ĉiuj landoj. — Ĵus aperis 3-a eld. — Prezo 9.— Kĉ, eksterlande 1.50 Fr. sv. Rabato ĉe opaj mendoj. — Eldonanto: Bohema Esperanto-Servo, Moravany, Bohemio, Ĉeĥoslovakio. 40-2

Filatelistoj atent! Al ĉiu honesta samideano, kiu al mi skribos, mi sendos belan elektaĵon de aŭstria aŭ alilandaj p. m. por aĉeto. Ĉiuj prezoj 50% de la prezoj de katalogoj Michl aŭ Jvert kaj Tellier. Josef Kolnhofer, Wien 13/4, Zehetnerg. 37. 48-2

Kiu volas gajni monon per tradukado el Esperanto en francan, anglan, rusan lingvojn, sendu provaĵon sur unu paĝo: anekdoton, aŭ iun humoraĵon al Esp. klubo »Zamenhof« en Kladno 983 kaj postulu kondiĉojn kontraŭ 1 resp. kupono. 41-2

Vian karakteron laŭ Via skribo Vi mem facile konatigos al vi laŭ nia Grafologia spegulo. Kontraŭ 2 respond-kuponoj sendas Otomar de Lagardère, Kladno 983, bonkonata grafologo en multaj ambaŭseksaj societoj. 42-2

Ĵus aperinta: **Anekdotaro.** Kolekto de ĉ. 300 anekdotoj en esperanto tradukitaj de Prof. J. Süßer, direktoro de urba esp.-lernejo en Saaz (Zatec). Bonega legaĵo por komencantoj kaj progresintoj. Legaĵo por vojaĝoj. Eldonejo: J. Kern, Saaz. Prezo Kĉ. 5.— 32-2

Ŝtofon linan kaj kotonan fabrikan Václav Grim, teksejo. Ĉervený Kostelec (Ĉeĥosl.) 50-2

Filatelistoj atent! Mi vendus je duona prezo (po 1.50 Fr. sv.) kelke da serioj (1 serio 6 specoj) de ĉeĥosl. legionaj P: M. La monon sendu per rekom. letero. Jiří Adánek, Del. de U. E. A., Ĉervený Kostelec, Ĉeĥoslovakio. 19-2

Kongresanoj-miaj korespondantoj povas viziti min dum la XIIIa en la redakcio de »Ĉeĥoslovaka Gazeto« en Praha II., Těšnov N° 10 (inter 17:30—18 horo). — Jiří Adánek, Del. de U. E. A., Ĉervený Kostelec, Ĉeĥoslovakio. 20-2

Dana Junulo 16 jara, fininta realan lernejon, vizitonta la XIIIan, serĉas okupon en Ĉeĥoslovakio, ekz. kiel dana korespondento. Sciās esp., iom angle kaj germ. Skribu al redakcio de »Ĉ. G.«. 91

Ĉeĥa Junulo, fininta realan lernejon deziras lerni elektroteknikon en Francio aŭ Svisio. Parolas esp., france, germ. Skribu al la redakcio de Ĉ. G. 92

Filatelistoj! »Pošta Ĉeskoslovenská 1919« 20 specoj 20 Fr. sv., legionaj p. m. 6 specoj 2.50 Fr. sv., »Hradčany«-eldono 40 specoj 25 Fr. sv. La monon sendu en rekom. letero. Adreso: Vinko Benák, Šafaříkova 33, Praha-Vršovice, Ĉeĥoslovakio. 58

Filatelistoj! Kiu sendos al mi 50 poŝtmarkojn de sia lando, ricevos same tiom da Ĉeĥoslovakaj aŭ malnovaj aŭstriaĵaj poŝtmarkoj. František Mlejnek, Havlíčkova 15, Praha-Karlín, Ĉeĥoslovakio. 59

Peto. Du junaj anverpenaj instruistoj deziras migri per biciklo tra Germanio al Ĉeĥoslovakio dum sia libertempo (aŭgusto-septembro). Volonte ili loĝus unu nokton ĉe diversaj samideanoj dum migradvojo. Kiuj bonvolus akcepti ilin, estas afable petataj skribi al s-ro Fr. Lotry, Wibrycksche vest 76, Antwerpen, Belgio. 60

Poŝtmarkoj ĉeĥoslov. (ankaŭ »Pošta Ĉeskoslovenská 1919«) vendas senkonkurence Jozefo Konopásek, Praha VIII.-469, Voctářová, Ĉeĥoslovakio. Intereŝanĝado kaj aĉetado de ĉiusekvaj poŝtmarkoj. 61

„BANKA ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍ“
BANKO DE ĈEĤOSLOVAKAJ LEGIOJ, PRAHA II.,
Strato Senovážná N° 10. 94

Verkoj de
Zamenhof

kaj aliaj esp. libroj estas mendeblaj ĉe administracio de tiu ĉi gazeto.

GUMAJ ARTIKLOJ,

asbestaj kaj alpremantaj platoj, ŝtopilaro, oleoj, ŝmirajoj estas riceveblaj en bona kvalito por moderaj prezoj dum mallonga livertempo ĉe

FRANT. MLEJNEK,

Havlíčková 15, KARLÍN, Ĉeĥoslovakio. 68

!!POR FAMILIOJ!!

Mekanika kaj mana teksejo

MATĚJ NETVAL en Ĉervený Kostelec

liveras kotonajn kaj linajn ŝtofojn.
Specimenoj kaj prezaro senpage. 71

KOMERCISTOJ

en Balkanaj kaj orientaj landoj, se Vi volas importi kotonajn kaj linajn teksaĵojn (kanyasojn ktp.), bononlu turni Vin al JIŘÍ ADÁMEK, Del. de U.E.A. Ĉerv. Kostelec, Ĉeĥoslov.

NE FORGESU VIZITI
FRANCAN BUFEDON

DE
JOSEF PECHAR, PRAHA,
STRATO POŘIČ 24. 70

SIGMOND FEDERER,

kravata fabrikejo,

TĚŠNOV N° 29, PRAHA II.

Specialaĵoj:

Trikitaj nodligaj kravatoj.
Ŝaloj. Skvaroj (squares). Ŝelkoj.

Eksporto. 79 Eksporto

B. SVDŽODA, Praha-Vinohrady,

HAVLÍČKOVÁ 41. (Ĉeĥosl.)

Ĉiuj specoj de vitroj
por poŝhorloĝoj.

la-kvalita fabrikaĵo. Kolekto videbla en stando de firmo Wlach en kongrescelo sur Zofín. 76

ĴUS APERIS:

ARNE NOVÁK:

ĈEĤA LITERATURO

laŭ la birdperspektivo.

Tradukis Vinc. Kroužil.

Prezo: 8 Kĉ kaj 2 Kĉ poŝtelspezoj (rekom.).

MORAVIA KARSTO.

ABISMO MACOĤA KAJ GROTOJ.

Laŭ prof. D^{ro} K. Absolon

tradukis J. Blahoslav.

Ilustrita!

Prezo: 7.50 Kĉ kaj 2 Kĉ poŝtelspezoj (rekom.).

RICEVEBLAJ

ĉe administracio de „Ĉeĥoslovaka Gazeto“
Těšnov N° 10, Praha II. 78

LEGU kaj DISKONGU ĈIUJ kaj ĈIE!

»Rondeto de esperantistinoj« en Praha tradukis kaj eldonis libreton pri

JAN AMOS KOMENSKÝ (COMENIUS). 80

Boheme verkis Prof. Dro J. NOVÁK.

1 ekz. 5 Kĉ; ĉe opaj mondoj rabato. Mendu

: : ĉe f-ino K. Hlaváčová, instruistino, ; ; Praha-Smíchov, Jungmannova 4, Ĉeĥoslovakio.